

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

No5
MAXSUS SON

**Toshkent davlat
iqtisodiyot universiteti**

**“Yuksak intellektual yoshlar
hamdo‘stligi-kelajak
iqtisodiyot poydevori” talabalar
xalqaro festivali doirasida
o‘tkazilgan “O‘zbekistonning
“Yashil” iqtisodiyotga o‘tish
strategiyasi: mavjud muammo
va istiqbolli imkoniyatlar”
mavzusidagi maqolalar to‘plami**

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

**2024-yil
17-18-oktabr**

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 131 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 19-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 28-fevraldagi
333/5-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA RESURSLARINI MOLIYALASHTIRISHGA OID LOYIHALARINI AMALGA OSHIRISH VA ULARNING STATISTIKASI

Yoqubboyev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

4-kurs BBI-90 guruh talabasi

e-mail: yoqubboyevilhomjon240@gmail.com.

Annotatsiya: Mazkur maqolada 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida belgilangan vazifalarni amalga oshirish, O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tish strategiyasi doirasida "yashil" va inklyuziv iqtisodiy o'sishni ta'minlash borasida amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar samaradorligini oshirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish hamda iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida resurslarni tejashni yanada kengaytirish hamda strategik maqsadlarga erishishga mo'ljallangan 2030-yilgacha O'zbekiston Respublikasida "yashil" iqtisodiyotga o'tish va "yashil" o'sishni ta'minlash dasturi doirasida issiqxona gazlarining yalpi ichki mahsulot birligiga nisbatan solishtirma ajratmalarini 2010-yildagi darajadan 35 foizga qisqartirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarining ishlab chiqarish quvvatini 15 GVtga oshirish va ularning ulushini elektr energiyasini ishlab chiqarish umumiy hajmining 30 foizidan ko'prog'iga yetkazish, sanoat sohasida energiya samaradorligini kamida 20 foizga oshirish, yalpi ichki mahsulot birligiga to'g'ri keladigan energiya sarfi hajmini, shu jumladan, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni kengaytirish hisobiga 30 foizga kamaytirish va iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida suvdan foydalanish samaradorligini sezilarli darajada oshirish hamda 1 million gektargacha maydonda suv tejovchi sug'orish texnologiyasini joriy etish bo'yicha chora tadbirlar to'g'risidagi ma'lumotlar bo'yicha ilmiy izlanishlar olib borilgan.

Kalit so'zlar: qayta tiklanuvchi energiya, yashil iqtisodiyot, O'zbekiston-2030 strategiyasi, energiya manbalari, YaIM (yalpi ichki mahsulot), elektr tarmog'i, neft, gaz, gaz kondensati, ko'mir, yashil yo'lak, yashil makon, "Longi Solar", "LG Energy", "Jinko Solar", "SunPower".

Abstract: In this article, the implementation of the tasks defined in the development strategy of New Uzbekistan for 2022-2026, the measures being implemented to ensure "green" and inclusive economic growth within the framework of the strategy of the transition to the "green" economy of the Republic of Uzbekistan - the program of transition to a "green" economy and ensuring "green" growth in the Republic of Uzbekistan until 2030, designed to increase the efficiency of activities, use renewable energy sources and further expand resource saving in all sectors of the economy, and achieve strategic goals within the framework of reducing greenhouse gas emissions per unit of gross domestic product by 35% from the level of 2010, increasing the production capacity of renewable energy sources to 15 GW and increasing their share to more than 30% of the total volume of electricity production, energy efficiency in the industrial sector increase by at least 20%, reduce the volume of energy consumption per unit of GDP, including by 30% due to the expansion of the use of renewable energy sources, and significantly increase the efficiency of water use in all sectors of the economy, and water-saving water on an area of up to 1 million hectares Scientific research was carried out on the information on measures for the introduction of irrigation technology.

Key words: renewable energy, green economy, Uzbekistan-2030 strategy, energy sources, GDP (gross domestic product), power grid, oil, gas, gas condensate, coal, green corridor, green space, "Longi Solar", "LG Energy", "Jinko Solar", "SunPower".

Аннотация: В данной статье рассматривается реализация задач, определенных в стратегии развития Нового Узбекистана на 2022-2026 годы, реализуемые меры по обеспечению «зеленого» и инклюзивного экономического роста в рамках стратегии перехода к «зеленой» экономике. Республики Узбекистан - программа перехода к «зеленой» экономике и обеспечения «зеленого» роста в Республике Узбекистан до 2030 года, призванная повысить эффективность деятельности, использование возобновляемых источников энергии и дальнейшее расширение ресурсосбережения во всех отраслях экономики, а также достичь стратегических целей в рамках сокращения выбросов парниковых газов на единицу валового внутреннего продукта на 35% от уровня 2010 года, увеличения производственной мощности возобновляемых источников энергии до 15 ГВт и увеличения их доли до более чем 30 % от общего объема производства электроэнергии, повысить энергоэффективность в промышленном секторе не менее чем на 20%, снизить объем энергопотребления на единицу ВВП, в том числе на 30% за счет расширения использования возобновляемых источников энергии, и существенно повысить эффективность водопользования во всех отраслях экономики, добиться водосбережения на площади до 1 млн га. Проведены научные исследования по информации о мерах по внедрению технологии орошения.

Ключевые слова: возобновляемая энергетика, зеленая экономика, стратегия Узбекистан-2030, источники энергии, ВВП (валовой внутренний продукт), электросеть, нефть, газ, газовый конденсат, уголь, зеленый коридор, зеленое пространство, «Longi Solar», «LG Energy», «Джинко Солар», «СанПауэр».

KIRISH

So'nggi yillarda global miqyosda iqlim o'zgarishi, tabiiy resurslarning kamayishi va ekologik muvozanatning buzilishi insoniyatni energiya siyosatini qayta ko'rib chiqishga undamoqda. Ayniqsa, an'anaviy yoqilg'i manbalariga bo'lgan qaramlikni kamaytirish va ekologik xavfsizlikni ta'minlash maqsadida qayta tiklanuvchi energiya resurslariga asoslangan barqaror energetika tizimlarini shakllantirish dolzarb masalaga aylangan. Ushbu jarayonda energiya sektorida olib borilayotgan islohotlar va yirik investitsiya loyihalari muhim o'rin tutadi.

O'zbekiston Respublikasi ham ushbu global jarayonda faol ishtirok etib, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan — ayniqsa quyosh, shamol, bioenergiya va gidroenergetik resurslardan samarali foydalanishga katta e'tibor qaratmoqda. Prezident Shavkat Mirziyoyevning 2023-yil 9-iyundagi PQ-198-sonli qarori, "Yashil energiya dasturi" va 2030-yilgacha bo'lgan energetika strategiyasi doirasida ushbu soha bo'yicha bir qator xalqaro moliyaviy institutlar bilan hamkorlikda yirik loyihalar amalga oshirilmoqda. Bunda xalqaro moliya institutlari, rivojlanish banklari va xususiy investorlar ishtirokida qayta tiklanuvchi energiya infratuzilmasini moliyalashtirish bo'yicha ilg'or mexanizmlar joriy etilmoqda.

Qayta tiklanuvchi energiya bozorida samaradorlikka erishish uchun nafaqat texnologik rivojlanish, balki moliyaviy manbalarni to'g'ri jalb qilish va ularning taqsimotini oqilona tashkil etish muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada O'zbekistonda qayta tiklanuvchi energiya resurslarini moliyalashtirishga doir amalga oshirilayotgan loyihalar, ularning moliyaviy manbalari, investitsiya hajmi va statistika ko'rsatkichlari asosida tahlil qilinadi. Shuningdek, mavjud muammolar va istiqbolli yo'nalishlar bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Qayta tiklanuvchi energiya manbalarini moliyalashtirish so'nggi o'n yilliklarda global miqyosda dolzarb mavzuga aylangan. Bu yo'nalishda O'zbekiston va xalqaro miqyosdagi tadqiqotchilar tomonidan olib borilgan ilmiy izlanishlar ushbu jarayonning iqtisodiy, huquqiy va moliyaviy asoslarini chuqur tahlil qilish imkonini bermoqda.

Raximov M.X. (2021) o'z tadqiqotida qayta tiklanuvchi energiya sohasiga investitsiyalarni jalb etishning strategik ahamiyatini asoslab beradi. Muallifga ko'ra, O'zbekiston sharoitida xalqaro moliya institutlari ishtirokidagi yirik loyihalar orqali qayta tiklanuvchi energiya tarmoqlarini kengaytirish imkoniyati mavjud bo'lib, bu investitsion risklar bilan birga, iqtisodiy mustahkamlikka xizmat qiladi [Raximov, 2021].

Shuningdek, Karimova D.N. (2020) qayta tiklanuvchi energiya manbalarini moliyalashtirishda davlat-xususiy sheriklik (DXXS) mexanizmlarini o'rganib, bu tizimning O'zbekistonda samarali qo'llanilishi uchun qonunchilik bazasini takomillashtirish zarurligini ta'kidlaydi. U loyihalarining moliyaviy barqarorligini ta'minlashda soliq imtiyozlari, subsidiyalar va kafolatlar muhim omil ekanini ta'kidlaydi [Karimova, 2020].

Islomov Z.S. (2022) esa moliyalashtirish manbalarining diversifikatsiyasiga alohida e'tibor qaratadi. Uning fikricha, faqatgina davlat budjetidan moliyalashtirish yetarli emas, balki xalqaro donorlar, kredit liniyalari va yashil obligatsiyalar kabi zamonaviy moliyaviy vositalardan foydalanish lozim [Islomov, 2022].

Yana bir muhim ma'lumot sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-dekabrda PQ-436-sonli qarori qayd etiladi. Unda 2030-yilgacha qayta tiklanuvchi energiya ulushini oshirish, moliyaviy-texnik bazani kengaytirish va xalqaro sheriklik doirasida yirik loyihalarni amalga oshirish rejalashtirilgan.

Xalqaro energiya agentligi (IEA) tomonidan 2023-yilda chop etilgan hisobotda Markaziy Osiyoda, xususan O'zbekistonda quyosh va shamol energiyasi loyihalariga qiziqish ortib borayotgani qayd etilgan. Ushbu hisobotda energetika bozorini erkinlashtirish, byurokratik to'siqlarni kamaytirish va investorlar uchun kafolatlangan daromad mexanizmlarini joriy etish asosiy tavsiyalar sifatida berilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda O'zbekiston Respublikasida qayta tiklanuvchi energiya resurslarini moliyalashtirishga oid loyihalarni amalga oshirish jarayoni, ularning moliyaviy manbalari va statistik ko'rsatkichlari chuqur o'rganildi. Tadqiqotning metodologik asosini tizimli yondashuv, taqqoslama tahlil, statistik tahlil va hujjatli manbalarni o'rganish usullari tashkil etdi. Ushbu metodlar orqali amaldagi investitsiya loyihalari, ularning iqtisodiy samaradorligi va moliyaviy barqarorligi baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mazkur maqola qayta tiklanuvchi energiya resurslarini qayta moliyalashtirishga oid loyihalarini amalga oshirishbo'yicha fikr-mulohazalar keltirib o'tilgan. Qayta tiklanuvchi energiya manbalari deganda avalambor bunga ta'rif berib olamiz. Qayta tiklanadigan energiya bu vaqt o'tishi bilan tabiiy ravishda to'ldiriladigan qayta tiklanadigan manbalardan to'plangan energiyadir. U quyosh nuri, shamol, suv harakati va geotermal issiqlik kabi manbalarni o'z ichiga oladi¹. Ko'pgina qayta tiklanadigan energiya manbalari barqaror bo'lsa-da, ba'zilari barqaror emas. Misol uchun, ba'zi biomassa² energiya manbalari hozirgi ekspluatatsiya jarayonida barqarorlik kasb etmaydi deb hisoblanadi. Qayta tiklanadigan energiya ko'pincha elektr tarmog'i³, havo va suvni isitish va sovutish hamda mustaqil ravishda ishlaydigan energiya tizimlariga elektr energiyasini ishlab chiqarish uchun energiya yaratib beradi. Qayta tiklanadigan energiya oqimlari quyosh nuri, shamol, suv toshqini, o'simliklarning o'sishi va geotermal issiqlik kabi tabiiy hodisalarni o'z ichiga oladi. Xalqaro Energiya agentligi qayta tiklanadigan energiyaga quyidagicha ta'rif bergan: "Qayta tiklanadigan energiya doimiy ravishda sodir bo'ladigan tabiiy jarayonlardan olinadi. Turli xil shakllarda u to'g'ridan-to'g'ri quyoshdan yoki yerning chuqurligida hosil bo'lgan issiqlikdan kelib chiqadi. Qayta tiklanadigan energiyaga quyosh, shamol, okean, gidroenergetika, biomassa, geotermal resurslar va qayta tiklanadigan manbalardan olinadigan bioyoqilg'i va vodoroddan ishlab chiqariladigan elektr va issiqlik energiyalari kiradi"(1-rasm).⁴

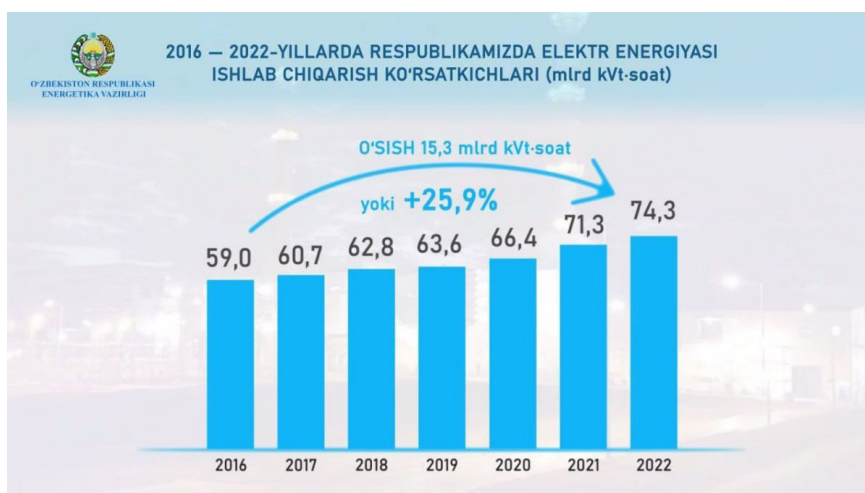

1-rasm. Quyosh va shamoldan elektr energiyasini ishlab chiqarish moslamalari.

- 1 Ellabban, Omar; Abu-Rub, Haitham; Blaabjerg, Frede (2014). „Renewable energy resources: Current status, future prospects and their enabling technology“. Renewable and Sustainable Energy Reviews. 39-jild. 748–764 [749]-bet. doi:10.1016/j.rser.2014.07.113.
- 2 Biomassa (bio... va massa)—bir turga mansub individlar, turlar guruhlari yoki jamoasining o'zi yashab turgan muhit yuzasi (1 m², 1 sm² va hokazo) yoki hajmi birligi (1 m³, 1 sm³ va hokazo)ga to'g'ri keladigan umumiy massasi. B. ko'pincha ho'l yoki quruq modda massasi g/M², kg/ga, g/m³ va boshqalarda ifodalanadi.
- 3 elektr tarmog'i -elektr energiyasini uzatilishi yoki taqsimlanishi maqsadida bir-biriga ulangan asbob-uskunalar va qurilmalar hisoblanadi
- 4 IEA. IEA. Renewable Energy... into the Mainstream. IEA, 2002 — 9-bet. Qaraldi: 9-dekabr 2020-yil. (Wayback Machine saytida 2021-03-19 sanasida arxivlangan)

O'zbekiston Energiya Tizimini ko'rib chiqadigan bo'lsak, bunda davlat tomonidan tartibga solish, ishlab chiqarish, uzatish, taqsimlash va iste'mol qilish jarayonlari elektr va issiqlik energiyasi vazirligi tomonidan amalga oshiriladi. O'zbekiston Respublikasi energetika vazirligi Prezidentimizning 2019-yil 1-fevraldagi PF-5646-son farmoni⁵ bilan O'zbekiston Respublikasining yoqilg'i energetika tarmog'ini boshqarish tizimini tubdan takomillashtirish, bazada "O'zbekenergo" AJda uchta aksiyadorlik jamiyati tashkil etildi. Bular: "issiqlik elektr stansiyalari", "O'zbekiston milliy elektr tarmoqlari", va "mintaqaviy elektr tarmoqlari". Respublikamizda umumiy o'rnatilgan ishlab chiqarish quvvati 14,2 GVtni tashkil etadi, shundan, IES 11 ming MVt yoki 84,7 foiz; GES-1,85 ming MVt yoki 14,3 foiz; blok stantsiyalari va izolyatsiya qilingan stantsiyalar 133 MVt dan ortiq yoki 1 foizini tashkil etadi. 11 ta issiqlik elektr stansiyasi, shu jumladan 3 ta issiqlik elektr stansiyasi avlodning asosiy manbai hisoblanadi. Zamonaviy energiya tejaydigan energiya bloklarining quvvati 2825 MVt bu 2019-yilda IESda elektr energiyasining 89,6 foizi ishlab chiqarilgan respublika ichida ishlab chiqilgan umumiy miqdordan yoki IESning umumiy quvvatining 25,6 foizini tashkil etadi. Hidroenergetika 42 ta gidroelektrostantsiyani o'z ichiga oladi, shu jumladan 12 ta yirik, umumiy quvvati 1,68 GVt (GES umumiy quvvatining 90,8 foizi), 28 Umumiy quvvati 0,25 GVt (13,5 foiz) va 2 ta mikro gidroelektrostantsiya, umumiy quvvati 0,5 MVt. Suv oqimi bo'yicha 30 ta GES ishlaydi 532 MVt (4 ta yirik 317 MVt va 26 MGES 215 MVt). Respublikamiz suv omborlarida umumiy quvvati 1,4 GVt bo'lgan 10 ta GES mavjud. "Yashil" iqtisodiyotga o'tish doirasida ustuvor yo'nalish elektr energetikasini rivojlantirish zamonaviy quyosh va umumiy quvvati 8 GVt bo'lgan shamol elektr stansiyalaridir. Elektr energiyasini uzatish "mintaqaviy elektr tarmoqlari" AJ gacha ishlab chiqarish manbalari "O'zbekiston milliy elektr tarmoqlari" AJ tomonidan 220 - 500 kv kuchlanishli magistral elektr tarmoqlari, umumiy uzunligi 9,7 ming km dan ortiq. Elektr energiyasini amalga oshirish respublika iste'molchilariga 14 ta hududiy korxonalari elektr tarmoqlarini taqsimlash va sotish, har bir hududiy tuzilmada "Mintaqaviy elektr tarmoqlari" AJ tarkibidagi aksiyadorlik jamiyati balansida korxonalarining umumiy uzunligi 250,4 ming km dan ortiq 110 kv kuchlanishli elektr tarmoqlari mavjud. Uzunligi 223,8 ming km dan ortiq bo'lgan eng tarvaqaylab ketgan kuchlanish elektr tarmoqlari 0,4-6-10 kv bo'lib, bu orqali asosan respublikamiz iste'molchilariga elektr energiyasi yetkazib beriladi.⁶

2-rasm. 2016-2022-yillarda respublikamizda elektr energiyasi ishlab chiqarish ko'rsatkichlari⁷

Qayta tiklanuvchi energiya resurslarini moliyalashtirishga oid loyihalarini amalga oshirish bo'yicha "O'zbekiston-2030" strategiyasi hamda "yashil iqtisodiyotga o'tish" va energiya tejamkorligini taminlash bo'yicha qator ishlar olib borilmoqda. Bunga ko'ra yalpi ichki mahsulot birligiga to'g'ri keladigan energiya sarfi hajmini, shu jumladan, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni kengaytirish hisobiga 30 foizga kamaytirish, iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida suvdan foydalanish samaradorligini sezilarli darajada oshirish, 1 million gektargacha maydonda suv tejovchi sug'orish texnologiyasini joriy etish, yiliga 200 million ko'chat ekish va ko'chatlarning umumiy sonini 1 milliarddan oshirish orqali shaharlardagi yashil maydonlarni 30 foizdan ortiqroqqa kengaytirish, respublika o'rmon fondi zaxiralari ko'rsatkichini 90 million kub metrdan ortiqroqqa yetkazish, hosil bo'ladigan qattiq maishiy chiqindilarni qayta ishlash darajasini 65% dan oshirish hamda sanoat

⁵ <https://lex.uz/uz/docs/-4188798>

⁶ RUSUNECE_14.11.20.pdf

⁷ <https://www.google.com/imgres?q=2016-2022-yillarda%20respublikamizda%20elektr%20energiyasi%20ishlab%20chiqarish%20ko%20E2%80%99rsatkichlari&imgurl=https%3A%2F%2Fyuz.uz%2Ffile%2Fnews%2F2a2d06806a82ca6f55e157de5debbb44.jpg&imgrefurl=https%3A%2F%2Fyuz.uz%2Fuz%2Fnews%2F2016--2022-yillarda-respublikamizda-qancha-elektr-energiyasi-ishlab-chiqarilgan&docid=-KAY-fwHjh-5QM&tbid=4KtpaPKvurrA1M&vet=12ahUKEwjfz5nV2vuIAxVMSvEDHcLMliQQM3oEC-BUQAA..i&w=1192&h=670&hcb=2&ved=2ahUKEwjfz5nV2vuIAxVMSvEDHcLMliQQM3oECBUQAA>

tarmoqlarida “yashil” iqtisodiyotga o'tish va energiya tejamkorligini ta'minlash bo'yicha tegishli chora-tadbirlar to'g'risida strategik rejalar tuzildi (2-rasm).

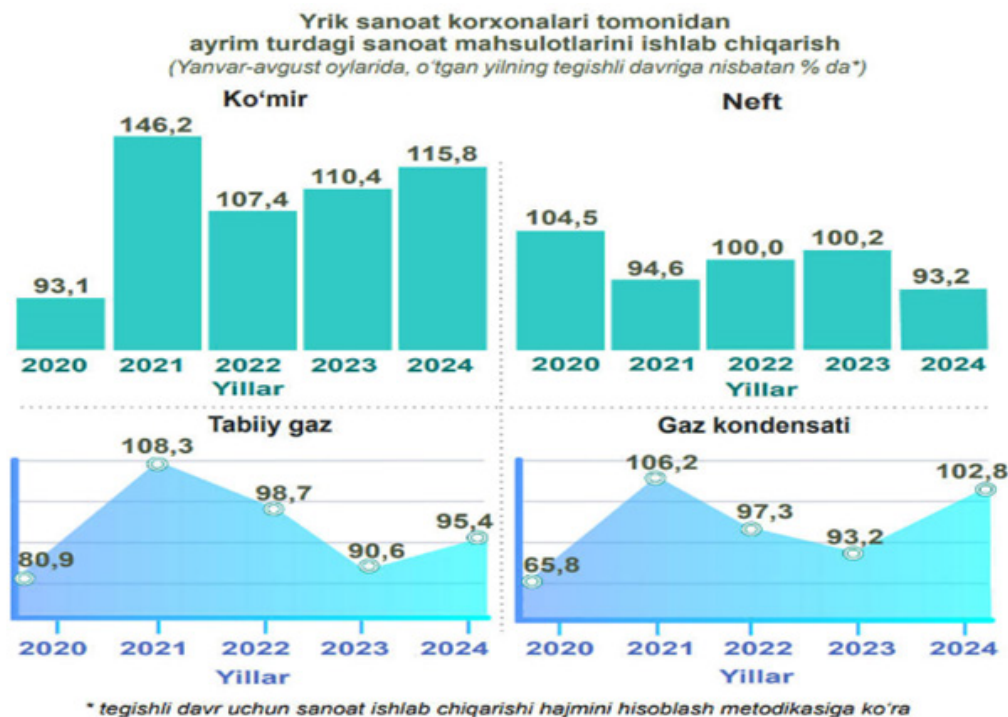
Bugungi kunda qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish bo'yicha Germaniya, Yaponiya, Xitoy AQSH, Ispaniya va Hindiston yetakchilik qiladi. Germaniya atom elektr stansiyalaridan voz kechgan davlat hisoblanishi bilan bir qatorda, har yili “Yashil yo'lak”, “Yashil makon” kabi loyihalarga asoslanib, turar joy hamda ma'muriy bino va inshootlar tomiga quyosh panellari o'rnatish orqali “ekologik toza” energiya olish yo'liga o'tyapti. Ushbu mamlakat (Germaniya)da e'lon qilingan rivojlanish dasturiga asosan, 2024-yilga borib elektr energiyasi ulushining 20 foizini muqobil energiya manbalari asosidagi energetik qurilmalardan olish rejalashtirilgan. 2010-2022-yillar oralig'ida jahon bozorida quyosh panellarini ishlab chiqarish va sotish borasida Xitoy yetakchi bo'lsa, endilikda bir qator Yevropa davlatlari, shuningdek, Yaponiya, AQSH, Malayziya ham ilg'orlar safida. Quyosh panellarini ishlab chiqarish sifat ko'rsatkichi, tannarxi, yaroqlilik muddati va boshqa shu kabi texnik-iqtisodiy ko'rsatkichlariga ko'ra “Longi Solar”, “LG Energy”, “Jinko Solar”, “SunPower” kompaniyalari ancha mashhurdir. Shuningdek O'zbekistonda ham aholi soni ko'payishi hamda iqtisodiyot tarmoqlari rivojlanib, odamlarning turmush darajasi yaxshilanib borgani sari elektr energiyasiga bo'lgan talab oshib bormoqda. So'nggi besh yilda yurtimizda elektr energiyasi iste'moli 20 foizga, jumladan, aholi tomonidan sarflanishi 31 foizga ortgani fikrimiz tasdig'idir. E'tiborlisi, bu raqam bir joyda to'xtab qolayotgani yo'q, o'sish yiliga 6 foizni tashkil etyapti. Xususan, 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida “Yashil iqtisodiyot” texnologiyalarini barcha sohalarga faol joriy etish, ishlab chiqarishda energiya tejamkor texnologiyalarni joriy qilish, qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishni kengaytirish orqali 2026-yilga qadar iqtisodiyotning energiya samaradorligini 20 foizga oshirish va havoga chiqariladigan zararli gazlar hajmini 20 foizga qisqartirish vazifasi qo'yilgan. Bu borada respublikamizda energetika sohasida qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan hisoblanuvchi quyosh va shamol energiyasidan foydalanishni kengaytirish, energiyasamarador qurilmalardan foydalanish hamda energiya sarfini kamaytirish, shu orqali kelajak avlod uchun uglevodorod zaxirasini saqlab qolish, ekologik vaziyatni yumshatish yuzasidan keng qamrovli chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda.⁸ Energetika vaziri Jo'rabek Mirzamahmudovning fikricha “O'zbekistonda 2030-yilgacha elektr energiyasiga bo'lgan talab har yili 7,5 foizga oshadi”,.. Uning aytishicha, qayta tiklanadigan energetika loyihalarini amalga oshirish bilan birga, GES qurish, IESlarni modernizatsiya qilish va qurish rejalashtirilmoqda (3-rasm).

3-rasm. Dizel, gaz va neft ishlab chiqarish.

Statistik ma'lumotlarga qaraydigan bo'lsak, elektr energiyasi, ko'mir va dizel ishlab chiqarish o'smoqda, gaz va neft qazib olish qisqarishda davom etmoqda. Bunga ko'ra O'zbekistonda gaz qazib olish pasayishda davom etdi va 3,78 mlrd kub metrga (bir yilda -3,6%), neftniki 60,3 ming tonnaga (-6,2%) yetdi. Quyosh va shamol stansiyalari hisobiga elektr energiyasi ishlab chiqarish oshdi 54,4 mlrd kVt ya'ni +4,1%ga oshdi. Ko'mir qazib olish esa yana rekordni yangiladi. O'zbekistonning yirik korxonalarida 2024-yil avgust oyida gaz qazib olish hajmi 3,79 milliard kub metrgacha kamaygan⁹.

⁸ https://uzbekembassy.com.my/uzb/news_press/konstitutsiyaviy_islohotlar/yashil_iqtisodiyot_kelajak_energetikasi_lokomotivi.html
⁹ Bu statistika agentligining “Gazeta.uz” o'rgangan sanoat ishlab chiqarishga doir hisobotidan kelib chiqadi.

4-rasm. Yirik sanoat korxonalari tomonidan ayrim turdagi sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish bo'yicha joriy davrning o'tgan davr (yanvar-avgust oylari) ga nisbatan statistikasi.

Yirik sanoat korxonalari tomonidan ayrim turdagi ya'ni ko'mir, neft, tabiiy gaz va gaz kondensati kabi sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish bo'yicha joriy davrning o'tgan davr (yanvar-avgust oylari) ga nisbatan statistikasini ko'rishimiz mumkin. Unga ko'ra ko'mir ishlab chiqarish 2020-yil 93,1%dan bir yil ichida 146,2% ga yetgan va keyingi yillarda 2022-yil 107,4%, 2023-yil 110,4% va joriy 2024-yilda 115,8%ga yetgan. Neft ishlab chiqarish 2020-yilda 104,5% ga yetgan bo'lsa, bu 2024-yilga kelib 93,2%ni tashkil etmoqda. Bu 4 yil mobaynida 11,3%ga kamaygan. Tabiiy gazga qaraydigan bo'lsak, 2020-yil 80,9% ga hamda joriy 2024-yil 95,4% ni ko'rsatmoqda. Shu davr (2020-2024-yillar) mobaynida eng yuqori natijaga 2021-yil 108,3%ga erishilganini ko'rishimiz mumkin. Gaz kondensatiga to'xtaladigan bo'lsak 2020-yil 65,8%, 2024-yilda esa 102,8% ga yetgan. Bu davrda ham eng yuqori natijaga 2021-yil (106,2%) da erishilganini ko'rishimiz mumkin (4-rasm).

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekiston Respublikasida qayta tiklanuvchi energiya resurslarini rivojlantirish va ushbu yo'nalishni moliyalashtirish borasida so'nggi yillarda salmoqli yutuqlarga erishilmoqda. Jumladan, xalqaro moliyaviy institutlar bilan hamkorlikda yirik quyosh va shamol elektr stansiyalari qurilishi, davlat-xususiy sheriklik asosidagi investitsiya loyihalari, yashil moliyalashtirish mexanizmlarining bosqichma-bosqich joriy qilinayotgani bu sohaning ustuvor yo'nalishga aylanganidan dalolat beradi.

Tadqiqot davomida aniqlanishicha, qayta tiklanuvchi energiya loyihalarining moliyaviy barqarorligiga ta'sir etuvchi asosiy omillar quyidagilardan iborat:

- Moliyaviy infratuzilmaning yetarli darajada shakllanmaganligi;
- Investorlar uchun kafolat mexanizmlarining cheklanganligi;
- Loyiha boshqaruvida malakali kadrlar yetishmasligi;
- Qonunchilik bazasining barqaror emasligi va tez-tez o'zgarib turishi;
- Byurokratik to'siqlarning mavjudligi.

Ushbu muammolarni bartaraf etish va sohaning yanada rivojlanishini ta'minlash maqsadida quyidagi takliflar ilgari suriladi:

Yashil obligatsiyalar (green bonds) orqali moliyalashtirish mexanizmini joriy etish. Bu vosita xalqaro investorlar uchun barqaror daromad manbai sifatida xizmat qiladi.

Davlat-xususiy sheriklik (DXXS) loyihalarini soddalashtirish va ular uchun standart hujjatlar to'plamini ishlab chiqish orqali investorlar uchun huquqiy aniqlikni kuchaytirish.

Xalqaro moliya institutlari bilan hamkorlikni kengaytirish: Jahon banki, Osiyo taraqqiyot banki va Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkilotining grantlari, imtiyozli kreditlarini faol jalb etish.

Mahalliy banklar va moliyaviy tashkilotlar salohiyatini oshirish, ularni yashil moliyalashtirish mexanizmlari haqida o'qitish va sertifikatlash.

Energetika sohasida axborot shaffofligini ta'minlash, barcha loyihalar bo'yicha statistik ma'lumotlar va natijalarni ochiq manbalarda e'lon qilish.

Hududiy loyihalarni moliyalashtirishda differensial yondashuvni joriy etish – ya'ni, iqlim sharoiti, infratuzilma holati va demografik omillarga qarab ustuvorliklar belgilanishi lozim.

Kadrlar salohiyatini oshirish maqsadida oliy o'quv yurtlarida qayta tiklanuvchi energiya va yashil iqtisodiyot yo'nalishlarida alohida mutaxassisliklar joriy etilishi maqsadga muvofiq.

Raqamli monitoring tizimlarini joriy etish orqali loyihalarning moliyaviy va texnik natijalarini real vaqt rejimida kuzatish imkoniyatini yaratish.

Xulosa qilib aytganda, qayta tiklanuvchi energiya resurslarini moliyalashtirish O'zbekistonning energetik mustaqilligi, ekologik barqarorligi va investitsion jozibadorligini ta'minlashda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Yuqorida taklif etilgan mexanizmlar esa bu jarayonni yanada samarali va tizimli asosda rivojlantirishga zamin yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Широкомасштабное развитие возобновляемых источников энергии и его влияние на рынок электроэнергии и сетевую инфраструктуру. 84 bet. RUSUNECE_14.11.20.pdf.
2. Ellabban, Omar; Abu-Rub, Haitham; Blaabjerg, Frede (2014). „Renewable energy resources: Current status, future prospects and their enabling technology“. Renewable and Sustainable Energy Reviews. 39-jild. 748–764 [749]-bet. doi:10.1016/j.rser.2014.07.113
3. IEA. IEA. Renewable Energy... into the Mainstream. IEA, 2002, 9-bet. 9-dekabr 2020-yil. (Wayback Machine saytida 2021-03-19 sanasida arxivlangan.
4. <https://lex.uz/uz/docs/-4188798>.
5. <https://yuz.uz/uz/news/2016--2022-yillarda-respublikamizda-qancha-elektr-energiyasi-ishlab-chiqarilgan>.
6. https://assets.bbhub.io/professional/sites/24/BNEF-2H-2022-Renewable-Energy-Investment-Tracker_Final-ABRIDGED.pdf.
7. Statista global data platform report. <https://www.statista.com/statistics/273050/global-renewable-energy-investment-by-sector/>
8. Adnan Z. Amin. How Renewable Energy Can Be Cost-Competitive | United Nations (un.org). <https://www.un.org/ru/chronicle/article/22064>.

MUNDARIJA

YOSHLAR – ERTAMIZ EGALARI!.....	5
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna	
ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ОЦЕНКИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НАЛОГОВЫХ ОРГАНОВ И ПОДХОДЫ В СОВРЕМЕННОСТИ	6
Абдурахимов Абдор Зафарович, Файзиев Фаррух Абдуллахожаевич	
О‘ЗBEKISTONNING “YASHIL IQTISODIYOT”GA O‘TISH STRATEGIYASI: MAVJUD MUAMMO VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR	13
Akramova Aziza Abduvohidovna	
“O‘ZBEKISTONNING “YASHIL IQTISODIYOT”GA O‘TISH STRATEGIYASI: MAVJUD MUAMMO VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR”	20
Eldorbekov G‘ofurbek Iskandarbek o‘g‘li	
BARQAROR KELAJAK UCHUN BudgetLASHTIRISH: YASHIL TASHABBUSLAR UCHUN DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISH.....	27
Meyliev Obid Raxmatullayevich, Gofurova Kamola Xayrulla qizi	
UZBEKISTAN’S STRATEGY FOR TRANSITION TO “GREEN ACCOUNTING”: EXISTING PROBLEMS AND PROMISING OPPORTUNITIES.....	32
Ochilov Farxodjon Shavkatjon ugli, Hamroyeva Sevinchbonu Hamroyevna	
O‘ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA SUN‘IY INTELLEKTNING O‘RNI: URBANIZATSIYA SHAROITIDA EKOLOGIK VA IQTISODIY INTEGRATSIYALASHUV.....	37
Kuvatova Oliya Sheraliyevna, Husenov Muhridin Bahriddinovich	
UZBEKISTAN’S TRANSITION TO A GREEN ECONOMY STRATEGY: CURRENT CHALLENGES AND PROMISING OPPORTUNITIES.....	43
Ikromova Munisa Ikrom qizi	
O‘ZBEKISTONDA “YASHIL” IQTISODIYOT XARAJATLARINI DAVLAT BUDJETIDAN MOLIYALASHTIRISHNING AHAMIYATI.....	48
Isaxonova Ruxshona Muzaffar qizi	
YASHIL IQTISODIYOTNING DOLZARBLIGI HAMDA BARQAROR TARAQQIYOTGA TA’SIRI.....	54
Isroilov Eldorbek Elyorbek o‘g‘li	
GREEN FINANCE IN UZBEKISTAN: ADVANCING SUSTAINABLE DEVELOPMENT THROUGH INNOVATIVE STRATEGIES	60
Jenisbekova Nazerke Jenisbekovna Yuldasheva Nadira Viktorovna	
“YASHIL IQTISODIYOT”GA O‘TISH STRATEGIYASI: O‘ZBEKISTON VA XITOIY	69
Lazimov Ilhombek Komil o‘g‘li, Nazarov Nodirjon Namoz o‘g‘li	
O‘ZBEKISTONNING YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISH JARAYONIDA XORIJ TAJRIBALARINI JORIY ETISH ORQALI SAMARADORLIKKA ERISHISH TAMOIYILLARI	77
Mamayusupova Shohina Ulug‘bek qizi	
СТРАТЕГИЯ ПЕРЕХОДА УЗБЕКИСТАНА К “ЗЕЛЁНОЙ ЭКОНОМИКЕ”: СУЩЕСТВУЮЩИЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ	83
Махмудова Юлдузхон Бахромжон кизи	
O‘ZBEKISTONNING “YASHIL IQTISODIYOT”GA O‘TISH STRATEGIYASI: MAVJUD MUAMMO VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR	89
Mirzohamdamov Abdurasul Ravshan o‘g‘li, Beknazarov Zafarjon Ergashevich	

O'ZBEKISTONNING "YASHIL IQTISODIYOT"GA O'TISH STRATEGIYASI VA BU ORQALI BARQAROR IQTISODIYOTGA ERISHISHI: MAVJUD MUAMMO VA ISTIQBOLLI IMKONIYATLAR.....	94
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
СТРАТЕГИЯ ПЕРЕХОДА УЗБЕКИСТАНА К "ЗЕЛЕНОЙ ЭКОНОМИКЕ": СУЩЕСТВУЮЩИЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ	100
Усмонов Дониёр Ибрагимович, Насырходжаева Диляфруз Сабитхановна	
NEW INSURANCE PRODUCTS IN GREEN ECONOMY: NEW OPPORTUNITIES AND RISKS IN THE FINANCIAL SECURITY CONTEXT.....	110
Xodjaraxmanova Nazira Bakhtiyar kizi	
PRIORITY DIRECTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF GREEN ECONOMY IN UZBEKISTAN	117
Yo'ldoshev Ozodbek Abduvohid o'g'li	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA RESURSLARINI MOLIYALASHTIRISHGA OID LOYIHALARINI AMALGA OSHIRISH VA ULARNING STATISTIKASI	122
Yoqubboyev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li	

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2024-yil 17-18-oktabr, № 5 maxsus son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
